

Tosquelles. La institución curada
Textos, imágenes y testimonios

Seminario
25.4-26.4.2018

FUNDACIÓ ANTONI ÀPIES

Tosquelles. La institución curada

Textos, imágenes y testimonios

La figura de Francesc Tosquelles (1912-1994) gana cada día más relevancia y urgencia. Sus contribuciones al campo de la salud mental lo sitúan al frente de la psicoterapia institucional, una reformulación que toma forma durante el periodo de posguerra y que acabará por asimilar la institución terapéutica a los campos de la acción política y cultural. Sus innovaciones, sin embargo, tienen raíces en el fermento intelectual y revolucionario que Tosquelles vive en la Cataluña de antes de la Guerra Civil. El esfuerzo para dar continuidad a las investigaciones médicas iniciadas en el Instituto Pere Mata de Reus, al trasladarlas a contextos de emergencia bélica tales como el frente de guerra republicano o los campos de concentración en el sur de Francia, estallará en Saint-Alban, el asilo donde emprenderá las reformas institucionales más ambiciosas a partir de la década de 1940.

El eco de sus aportaciones ha sido discontinuo. En la actualidad, las ideas de Tosquelles constituyen un cuerpo extraordinario de textos y testimonios, a pesar de estar dispersos y no disponer de un aparato crítico que les haga justicia. Por eso, acercarse a Tosquelles implica la reconstrucción de uno de los itinerarios intelectuales más fascinantes del siglo xx. Un camino que nos lleva del clima radical que se respira antes de la Guerra Civil hasta las revoluciones moleculares que en la década de 1960 sitúan la formación y el control de la subjetividad en el centro de todas las políticas imaginables. Con el añadido de que la perspectiva de nuestros días otorga un peso histórico aún mayor a las contingencias que rodearon su trabajo, a menudo hecho en condiciones en las que la humanidad había sido dañada.

Programa:

Miércoles 25 de abril

18.00 h.	Presentación del seminario.
18.15 h.	Camille Robcis. <i>Desalienación: política, filosofía, y psiquiatría radical en Francia.</i>
19.00 h.	Sophie Legrain. <i>El estilo y el método.</i>
19.45 h.	Alejandra Riera y Joana Masó. "L'École de la liberté".

Pese a todo, Tosquelles da nombre a un legado olvidado que hoy se activa a través de la militancia cultural. No se trata de pensar en él, sino de incorporarlo a las herramientas de la crítica institucional, ya sea con respecto a las instituciones que se ocupan de la salud mental, ya sea respecto a aquellas que parecen, en apariencia, específicamente destinadas a la cultura. Tosquelles se encuentra en el centro de una constelación de referencias que incluye nombres tan variopintos como Gérard de Nerval, Gabriel Ferrater, Frantz Fanon, Jacques Lacan, Félix Guattari o Jean Oury; referencias que van de la literatura moderna y las primeras formulaciones de las teorías de la descolonización hasta las prácticas clínicas que se asociaron a las reformas de la psicoterapia institucional.

Por ello, lejos de sistematizar la complejidad que encarna Tosquelles, este proyecto pone las bases de una traducción, tanto en el sentido literal, para hacer accesibles los textos y los materiales que han circulado de manera muy marginal, como en el sentido de constituer y dar forma a una figura fuera de todos los cánones culturales y científicos.

Este seminario, realizado con el apoyo europeo del proyecto *4Cs: From Conflict to Conviviality through Creativity and Culture*, es el primero de una serie de presentaciones públicas que aspiran a recrear la red que hoy mantiene vivo el legado de Tosquelles en ámbitos y disciplinas diversos. Asimismo, el seminario da inicio a una investigación de alcance más amplio liderada por la Universitat de Barcelona y la Fundació Antoni Tàpies, con el apoyo económico de la Fundació Mir-Puig.

Jueves 26 de abril

18.00 h.	Martine Deyres. <i>Alrededor del archivo cinematográfico del Hospital de Saint-Alban, una película en construcción.</i>
18.45 h.	Christophe Boulanger. <i>Inventar un lugar de creación, sobre la experiencia de Saint-Alban.</i>
19.30 h.	Jean-Claude Polack. <i>Nadie es profeta en su tierra.</i>

Biografías:

Christophe Boulanger es responsable de la colección de *art brut* en el LaM (Lille Métropole Musée d'art moderne, d'art contemporain et d'art brut). Con Savine Faupin, fue comisario de dos exposiciones dedicadas a la creación artística a partir de la experiencia de Saint-Alban. Doctor en estética, su tesis trata, sobre todo, las relaciones entre el trabajo de Aimable Jayet, clasificado dentro del *art brut*, y el contexto clínico, intelectual y artístico del lugar de realización, el hospital psiquiátrico de Saint-Alban durante la década de 1940.

Martine Deyres estudió teatro antes de formarse en cine documental. Tras rodar en lugares públicos con dispositivos estandarizados hoy trabaja en contrapunto abordando el mundo de la psiquiatría. Su película de entrevistas con el psiquiatra Jean Oury —uno de los principales actores de la psicoterapia institucional—, *The Underwood of the Foolish*, aborda una vida dedicada a dar la bienvenida a la locura. Actualmente está trabajando sobre la psicoterapia institucional, realizando una película sobre el hospital de Saint-Alban con archivos de sonido y filmados de esta historia.

Sophie Legrain es filósofa de formación y editora de profesión. En 2014 creó Éditions d'une, que acoge la colección "La Boîte à Outils", fundada por Jean Oury y Pierre Delion, y bajo la cual se publicarán las obras completas de Francesc Tosquelles, dirigidas por Jacques Tosquellas. Sus últimos trabajos publicados son: Jean Oury, *Les Symptômes primaires de la schizophrénie*, seguido de *Le Corps et la psychose (2016)*, Francesc Tosquelles, *Cours aux infirmiers, Saint-Alban 1943-1945: Psychologie, Psychiatrie, Soins à donner aux malades (2018)*.

Joana Masó es profesora de literatura francesa en la Universidad de Barcelona e investigadora de la Cátedra UNESCO "Mujeres, desarrollo y culturas". Ha traducido

textos de crítica y filosofía francesa contemporánea de Hélène Cixous, Jacques Derrida, Catherine Malabou, Jean-Luc Marion y Jean-Luc Nancy, y ha publicado artículos y ediciones sobre algunos de estos autores. Entre otros, ha editado los siguientes libros: *La lengua m'és l'únic refugi*, de Hélène Cixous (Leonard Muntaner, 2009), los textos de Jacques Derrida sobre arte y estética *Penser à ne pas voir: Écrits sur les arts du visible 1979-2004* con G. Michaud (La Différence, 2013) y *Les Arts de l'Espace. Écrits et interventions sur l'architecture* (La différence, 2015). Ha trabajado en el comisariado de exposiciones y codirigido la colección "Ensayo" en Ellago Ediciones.

Jean-Claude Polack nació en Francia en 1936. Trabajó durante 12 años con Jean Oury y Félix Guattari en la Clínica La Borde (Cour-Cheverny), uno de los centros donde se desarrolló la psicoterapia institucional francesa. Ha publicado importantes trabajos en el campo de las psicosis. Es reactor jefe de la revista *Chimères* (fundada en 1987 por Deleuze y Guattari).

Alejandra Riera imparte clases de cine y de prácticas documentales desde 2010 en la École nationale supérieure d'art de Bourges, donde trabaja a partir de sus *manières de faire* con enfoques poco comunes, singulares y poéticos y apelando al film, a la escritura y a la experiencia fuera de toda actualidad preconcebida. Riera desarrolla la práctica de la escritura y del cine desde 1995. En los últimos años su trabajo presta atención al cuidado de las plantas. En este sentido está llevando a cabo el seminario *Végétales, présences et pensées en mouvement*, que acompaña y anima con la creación del colectivo *devenir jardin* con la voluntad de transformar en jardín el patio de la escuela pública de arte donde enseña (reservado durante más de 40 años a zona de estacionamiento de coches). Al estar "entre les champs", sus escritos y sus *films-documents*, basados

en experiencias vividas, a menudo han dado impulso a intentos de fomentar el pensamiento, los gestos y las escrituras colectivas. Durante años, ha formado parte de grupos de investigación en los cuales se contemplan los pensamientos, sueños y percepciones de las personas de sufrimiento psíquico (con el grupo UEINZZ) y también con los habitantes del barrio Fontbarlettes. Entre 2010 y 2014, impartió un taller bajo el nombre de *Lucioles* (luciérnagas) en la clínica de La Borde (Cour-Cheverny) con Joris de Bisschop y con la presencia de Jean Oury. *Poétique(s) de l'inachèvement* (Poética(s) de la incompletitud) es su último ensayo.

Camille Robcis es profesora de historia en la Universidad de Cornell. Sus intereses en la enseñanza e investigación se han centrado en tres grandes aspectos: la construcción histórica de normas, la producción intelectual de conocimiento y la articulación del universalismo y la diferencia en la historia francesa moderna. Es autora de *The Law of Kinship: Anthropology, Psychoanalysis, and the Family in France* (2013). Actualmente trabaja en una historia sobre la psicoterapia institucional, un movimiento nacido después de la Segunda Guerra Mundial que propugnaba una reestructuración radical del asilo en un intento de repensar y reformar el cuidado psiquiátrico.

Patrocinadores del proyecto

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Tosquelles. La institució curada
Textos, imatges i testimonis

Seminari
25.4-26.4.2018

FUNDACIÓ ANTONI TÀPIES

Tosquelles. La institució curada Textos, imatges i testimonis

La figura de Francesc Tosquelles (1912-1994) guanya cada dia més rellevància i urgència. Les seves contribucions en el camp de la salut mental el situen al capdavant de la psicoteràpia institucional, una reformulació que pren forma durant el període de postguerra i que acabarà per assimilar la institució terapèutica a camps de l'acció política i cultural. Les seves innovacions, però, tenen arrels en el ferment intel·lectual i revolucionari que Tosquelles viu a la Catalunya d'abans de la Guerra Civil. L'esforç per donar continuïtat a les recerques mèdiques iniciades a l'Institut Pere Mata de Reus, en traslladar-les a contextos d'emergència bèl·lica, tals com el front de guerra republicà o els camps de concentració d'exiliats al sud de França, esclataran a Saint-Alban, l'asil on emprendreà les reformes institucionals més ambicioses a partir de la dècada de 1940.

El ressò de les seves aportacions ha estat discontinu. En l'actualitat, les idees de Tosquelles constitueixen un cos extraordinari de textos i testimonis, malgrat estar dispersos i no tenir un aparell crític que els faci justícia. Per això, apropar-se a Tosquelles implica la reconstrucció d'un dels itineraris intel·lectuals més fascinants del segle xx. Un camí que ens duu del clima radical que es respira abans de la Guerra Civil fins a les revolucions moleculars que a la dècada de 1960 situen la formació i el control de la subjectivitat al centre de totes les polítiques imaginables. Amb l'afegit que la perspectiva dels nostres dies atorga un pes històric encara més gran a les contingències que van envoltar el seu treball, sovint fet en condicions en les quals la humanitat havia estat malmesa.

Programa:

Dimecres 25 d'abril

- 18.00 h. Presentació del seminari
- 18.15 h. Camille Robcis. *Desalienació: política, filosofia, i psiquiatria radical a França*.
- 19.00 h. Sophie Legrain. *L'estil i el mètode*.
- 19.45 h. Alejandra Riera i Joana Masó. *"L'école de la liberté"*.

Malgrat tot, Tosquelles dona nom a un llegat oblidat que avui s'activa a través de la militància cultural. No es tracta de pensar-hi, sinó d'incorporar-lo a les eines de la crítica institucional, tant pel que fa a les institucions que s'ocupen de la salut mental com en aquelles altres que semblen, en aparença, específicament destinades a la cultura. Tosquelles es troba al centre d'una constel·lació de referències que inclou noms tan diversos com ara Gérard de Nerval, Gabriel Ferrater, Frantz Fanon, Jacques Lacan, Félix Guattari o Jean Oury; referències que van de la literatura moderna i les primeres formulacions de les teories de la descol·nització fins a les pràctiques clíniques que es van associar a les reformes de la psicoteràpia institucional.

Per això, lluny de sistematitzar la complexitat que encarna Tosquelles, aquest projecte posa les bases d'una traducció, tant en el sentit literal, per fer accessibles textos i materials que han circulat de manera molt marginal, com en el sentit de constituir i donar forma a una figura fora de tots els cànons culturals i científics.

Aquest seminari, realitzat amb el suport europeu del projecte *4Cs: From Conflict to Conviviality through Creativity and Culture*, és el primer d'una sèrie de presentacions públiques que aspiren a recrear la xarxa que avui manté viu el llegat de Tosquelles en àmbits i disciplines diversos. Així mateix, el seminari dona inici a una recerca d'abast més ampli liderada per la Universitat de Barcelona i la Fundació Antoni Tàpies, amb el suport econòmic de la Fundació Mir-Puig.

Dijous 26 d'abril

- 18.00 h. Martine Deyres. *Al voltant de l'arxiu cine matogràfic de l'Hospital de Saint-Alban, una pel·lícula en construcció*.
- 18.45 h. Christophe Boulanger. *Inventar un lloc de creació, sobre l'experiència de Saint-Alban*.
- 19.30 h. Jean-Claude Polack. *Ningú no és profeta a la seva terra*.

Biografies:

Christophe Boulanger és responsable de la col·lecció d'*art brut* al LaM (Museu d'Art Modern, Art Contemporani i Art Brut Lille Métropole). Amb Savine Faupin, va ser comissari de dues exposicions dedicades a la creació artística a partir de l'experiència de Saint-Alban. Doctor en estètica, la seva tesi tracta, sobretot, les relacions entre el treball d'Aimable Jayet, classificat dins l'*art brut*, i el context clínic, intel·lectual i artístic del seu lloc de realització, l'hospital psiquiàtric de Saint-Alban durant la dècada de 1940.

Martine Deyres va estudiar teatre abans de formar-se en cinema documental. Després de rodar en llocs públics amb dispositius estandarditzats, avui treballa a contrapunt abordant el món de la psiquiatria. A la pel·lícula d'entrevistes amb el psiquiatre Jean Oury —un dels protagonistes principals de la psicoteràpia institucional—, *The Underwood of the Foolish*, aborda una vida dedicada a donar la benvinguda a la bogeria. Actualment treballa sobre la psicoteràpia institucional realitzant una pel·lícula sobre l'hospital de Saint-Alban amb arxius de so i de film de la seva història.

Sophie Legrain és filòsofa de formació i editora de professió. El 2014 va crear Éditions d'une, on acollirà la col·lecció "La Boîte à outils" fundada per Jean Oury i Pierre Delion, dins de la qual es publicaran les obres completes de Francesc Tosquelles, dirigides per Jacques Tosquellas. Els seus últims treballs publicats són: Jean Oury, *Les Symptômes primaires de la schizophrénie*, seguit de *Le Corps et la psychose* (2016), Francesc Tosquelles, *Cours aux infirmiers, Saint-Alban 1943-1945 : Psychologie, Psychiatrie, Soins à donner aux malades* (2018).

Joana Masó és professora de literatura francesa a la Universitat de Barcelona i investigadora de la Càtedra UNESCO "Dones,

desenvolupament i cultures". Ha traduït textos de crítica i filosofia francesa contemporània d'Hélène Cixous, Jacques Derrida, Catherine Malabou, Jean-Luc Marion i Jean-Luc Nancy, i ha publicat articles i edicions sobre alguns d'aquests autors. Entre d'altres, ha editat els següents llibres: *La llengua m'és l'únic refugi*, d'Hélène Cixous (Leonard Muntaner, 2009), els textos de Jacques Derrida sobre art i estètica *Penser à ne pas voir: Écrits sur les arts du visible 1979-2004* amb G. Michaud (La Différence, 2013) i *Les Arts de l'Espace. Écrits et interventions sur l'architecture* (La Différence, 2015). Ha treballat en el comissariat d'exposicions i codirigit la col·lecció "Ensayo" a Ellago Ediciones.

Jean-Claude Polack va néixer a França el 1936. Va treballar durant 12 anys amb Jean Oury i Félix Guattari a la Clínica La Borde (Cour-Cheverny), un dels centres on es va desenvolupar la psicoteràpia institucional francesa. Ha publicat treballs importants en el camp de les psicosis. És redactor en cap de la revista *Chimères* (fundada el 1987 per Deleuze i Guattari).

Alejandra Riera imparteix des de 2010 classes de cinema i de pràctiques documentals a l'École nationale supérieure d'art de Bourges, on treballa a partir de les seves *manières de faire* amb enfocaments poc comuns, singulars i poètics i apel·lant al film, a l'escriptura i a l'experiència fora de tota actualitat preconcebuda. Riera desenvolupa la pràctica de l'escriptura i del cinema des del 1995. En els últims anys el seu treball presta atenció a la cura de les plantes. En aquest sentit està duent a terme el seminari *Végétales, présences et pensées en mouvement*, que acompanya i anima, amb la creació del col·lectiu *devenir jardin*, la voluntat de transformar en jardí al pati de l'escola pública d'art on ensenya (reservat durant més de 40 anys per a zona d'estacionament de cotxes). Pel fet de situar-se "entre les champs" els seus escrits i films-documentals, basats en experiències viscudes, sovint han donat

impuls a intents de fomentar el pensament, els gestos i les escriptures col·lectives. Durant anys, ha format part de grups de recerca en els quals es contemplen els pensaments, somnis i percepcions de les persones amb patiment psíquic (amb el grup UEINZZ) i també amb habitants del barri Fontbarlettes. Entre 2010 i 2014 va impartir un taller amb el nom de *Lucioles* (cuques de llum) a la clínica de La Borde (Cour-Cheverny), amb Joris de Bisschop i la presència de Jean Oury. *Poétique(s) de l'inachèvement* (Poètica(ques) de la incompletesa) és el seu últim assaig.

Camille Robcis és professora d'història a la Universitat de Cornell. Els seus interessos d'ensenyament i recerca s'han centrat en tres grans aspectes: la construcció històrica de normes, la producció intel·lectual de coneixement i l'articulació de l'universalisme i la diferència en la història francesa moderna. És autora de *The Law of Kinship: Anthropology, Psychoanalysis, and the Family in France* (2013). Actualment treballa en una història sobre la psicoteràpia institucional, un moviment nascut després de la Segona Guerra Mundial que propugnava una reestructuració radical de l'asil en un intent de repensar i reformar la cura psiquiàtrica.

Patrocinadors institucionals

Patrocinadors del projecte

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

Portada: Francesc Tosquelles en
un parc infantil, ca. 1944. Arxius
de la família Tosquelles.

Tosquelles. The institution healed
Texts, images and testimonies

Seminar
25.4–26.4.2018

FUNDACIÓ ANTONI ÀPIES

Tosquelles. The institution healed Texts, images and testimonies

The figure of Francesc Tosquelles (1912–1994) gains more relevance and urgency by the day. His contributions in the field of mental health position him at the forefront of institutional psychotherapy, a reformulation that took shape during the post-war period and that ended up assimilating the therapeutic institution within the fields of political and cultural action. His innovations, however, have their roots in the intellectual and revolutionary ferment that Tosquelles experienced in Catalonia before the Civil War. The efforts to give continuity to the medical investigations begun at the Institut Pere Mata in Reus, and subsequently in the contexts of the Republican frontline and the concentration camps in the south of France, would explode in Saint-Alban, the asylum where he undertook the most ambitious institutional reforms of the 1940s.

The echo of his contributions has been discontinuous. At present, Tosquelles' ideas constitute an extraordinary body of texts and testimonies, although scattered and lacking a critical overview to do them justice. Therefore, approaching Tosquelles means reconstructing one of the most fascinating intellectual itineraries of the twentieth century. A path that takes us from the radical climate before the Civil War to the molecular revolutions that in the 1960s placed the formation and control of subjectivity at the centre of all imaginable politics. Today's perspective lends an even greater historical weight to the contingencies that surrounded his work, often performed under conditions that lost sight of humanity.

Programme:

Wednesday, 25 April

- 18:00 h. Presentation of the seminar
18:15 h. Camille Robcis. *Disalienation: politics, philosophy, and radical psychiatry in France.*
19:00 h. Sophie Legrain. *The style and the method.*
19:45 h. Alejandra Riera and Joana Masó. *'L'école de la liberté.'*
-

Nevertheless, Tosquelles puts a name to a forgotten legacy that today is activated through cultural militancy. Rather than merely thinking about it, it is a matter of incorporating his legacy into the tools of institutional critique, both with regard to institutions that deal with mental health and those that seem, at first sight, to be exclusively cultural. Tosquelles is at the centre of a constellation of references that includes names as diverse as Gérard de Nerval, Gabriel Ferrater, Frantz Fanon, Jacques Lacan, Félix Guattari and Jean Oury; references that go from modern literature to the first formulations of the theories of decolonisation and reach fruition with the clinical practices that were associated with the reforms of institutional psychotherapy.

Therefore, far from systematising the complexity embodied by Tosquelles, this project lays the foundations of a translation, both in the literal sense of making accessible the texts and materials that have received only limited circulation, and in the sense of constituting and giving form to a figure outside all cultural and scientific canons.

This seminar, made possible by the support of the European project *4Cs: From Conflict to Conviviality through Creativity and Culture*, is the first in a series of public presentations that aspire to recreate the network that today keeps the legacy of Tosquelles alive in diverse fields and disciplines. Likewise, the seminar initiates a wider scope of research led by the Universitat de Barcelona and the Fundació Antoni Tàpies, with the financial support of the Fundació Mir-Puig.

Thursday, 26 April

- 18:00 h. Martine Deyres. *Around the film archive of the Saint-Alban Hospital, a film in progress.*
18:45 h. Christophe Boulanger. *To invent a place of creation, on the Saint-Alban experience.*
19:30 h. Jean-Claude Polack. *Nobody is a prophet in their own land.*
-

Biographies:

Christophe Boulanger is responsible for the *art brut* collection at LaM (Lille Métropole Museum of Modern, Contemporary and Outsider Art). With Savine Faupin, he was the curator of two exhibitions dedicated to artistic creation based on the experience of Saint-Alban. Doctor of Aesthetics, his thesis focuses upon the relationships between the work of Aimable Jayet, classified within *art brut*, and the clinical, intellectual and artistic context of the institution in which the work took place, the psychiatric hospital of Saint-Alban during the 1940s.

Martine Deyres studied theatre before becoming a documentary filmmaker. After filming in public places with standard equipment, her current work addresses the world of psychiatry. In a film of interviews with the psychiatrist Jean Oury, *The Underwood of the Foolish*, she tackles a life dedicated to welcoming madness with one of the main figures of institutional psychotherapy. She is currently working on institutional psychotherapy with a film about the hospital of Saint-Alban made from historical and sound archives relating to the subject.

Sophie Legrain studied philosophy and works as a publisher. In 2014 she created Éditions d'une, which includes the collection 'La Boîte à outils', founded by Jean Oury and Pierre Delion, and which is to publish the complete works of Francesc Tosquelles, edited by Jacques Tosquellas. She has recently published: Jean Oury, *Les Symptômes primaires de la schizophrénie* followed by *Le Corps et la psychose* (2016); Francesc Tosquelles, *Cours aux infirmiers, Saint-Alban 1943–1945: Psychologie, Psychiatrie, Soins à donner aux malades* (2018).

Joana Masó is a lecturer in French literature at the Universitat de Barcelona and a researcher at the UNESCO Chair 'Women, development

and cultures'. She has translated texts of contemporary French critique and philosophy by Hélène Cixous, Jacques Derrida, Catherine Malabou, Jean-Luc Marion and Jean-Luc Nancy, and has published articles and editions on some of these authors. Among others, she has edited the following books: *La llengua m'és l'únic refugi*, by Hélène Cixous (Leonard Muntaner, 2009), Jacques Derrida's texts on art and aesthetics *Penser à ne pas voir: Écrits sur les arts du visible 1979–2004*, with G. Michaud (La Différence, 2013); and *Les Arts de l'Espace. Écrits et interventions sur l'architecture* (La Différence, 2015). She has worked in exhibition curatorship and co-directed the 'Ensayo' collection for Ellago Ediciones.

Jean-Claude Polack was born in France in 1936. He worked for 12 years with Jean Oury and Félix Guattari at the Clinique La Borde (Cour-Cheverny), one of the centres where French institutional psychotherapy was developed. He has published important works in the field of psychosis. He is editor-in-chief of the magazine *Chimères* (founded in 1987 by Deleuze and Guattari).

Alejandra Riera teaches film and documentary practices at the École nationale supérieure d'art, Bourges, where she has worked since 2010, combining her *manières de faire* with unusual, unique and poetic approaches and turning to film, writing and experiences outside all preconceived practices. Riera has been writing and making films since 1995. In recent years, her work has focused on the care of plants, and in this context she is conducting the seminar *Végétales, présenceset pensées en mouvement*, together with the collective *devenir jardin*, with the aim of transforming the courtyard of the public art school where she teaches (used for over 40 years as a car park) into a garden. Being '*entre les champs*', her writings and film-documents, based on lived experiences, have often given impetus to attempts

to promote thought, gestures and collective writings. Over the years she has collaborate with many research groups dealing with the thoughts, dreams and perceptions of people with psychological problems (with the UEINZZ group) and also with the inhabitants of the Fontbarlettes neighbourhood. Between 2010 and 2014, she conducted a workshop under the name of *Lucioles* (fireflies) in the Clinique La Borde (Cour-Cheverny) with Joris de Bisschop and with the presence of Jean Oury. Her most recent essay was *Poétique(s) de l'inachèvement* [Poetics(s) of incompleteness].

Camille Robcis is an associate professor in History at Cornell University. Her teaching and research interests have focused on three major aspects: the historical construction of norms, the intellectual production of knowledge and the articulation of universalism and difference in modern French history. She is the author of *The Law of Kinship: Anthropology, Psychoanalysis, and the Family in France* (2013). She is currently working on a history of institutional psychotherapy, a movement born after the Second World War that advocated a radical restructuring of the asylum in an attempt to rethink and reform psychiatric care.

Institutional Sponsors

Sponsor of the project

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

4Cs - From Conflict to Connectivity
through Creativity and Culture

Cover: Francesc Tosquelles in
a children's park, around 1944.
Tosquelles family Archive.